

sagt, at Slottet i Henseende til Enkeltheder i Skulptur og Ornament har tabt hele sin historiske og største Delen af sin arkitektoniske Interesse." I endnuskarpere Ord yttre Arkitekt Borch sig om Kronborgs Restaurering. Der er noget trist for dette Ting, der har en saa levende Interesse netop for at bevare vore gamle historiske Mindesmærker, ved at finde en saadan Udtalelse, og endnu tristere er det, at man vistnok fra alle Sider i Befolkningen maa indrømme, at denne Udtalelse er rigtig. Naar en Bygmester er bleven en anset Mand, en dygtig Mand, kan han have levet sig i den Grad ind i en enkelt Tanke, et enkelt Princip, at han derved kommer til at mangle det tilstrækkeligt, alsidige Blik, og ikke tager Hensyn til de Interesser, der ligge uden for hans særlige. Den konstruktive Del af det, Kammerherre Meldahl har besørget ved vore Slotte, er, som jeg før sagde, vistnok aldeles tilfredsstillende, men med den arkæologiske forholdet det sig ganske anderledes. I 1894 indgik da en Del Arkitekter til Ministeriet med Anmodning om at faa nedsat en Kommission, der kunde være Kammerherre Meldahl behjælpelig med at udkaste Planer til Restaurering af disse Slotte. Denne Kommission blev først nedsat i 1898, altsaa 4 Aar efter, og i disse 4 Aar havde den nævnte Bygmester mejslet væk paa Kronborg, som det nu er omtalt, saa at der nu næsten intet er tilbage af det Renaissance-slot, vi har kendt og elsket fra vor Barndom. Og hvad der er endnu mærkeligere, er, at i Løbet af denne Sommer har man taget fat efter samme Principer paa Nedhugninger paa Portaarnet paa Frederiksborg, det eneste af vore Renaissance-monumenter, der omtrent staa urørt tilbage. Naar jeg undtager visse Dele af Kronborg, have vi nu næsten ikke mere tilbage af denne gamle Bygningsstil; vi have Nutidsbygninger, der kan være gode og solide, men den historiske Værdi, som disse Slotte hidtil have haft, er tabt. Denne Kommission, som Regeringen altsaa først nedsatte i 1898, og som vistnok bærer Navnet: „Det for de monumentale Bygninger nedsatte særlige Syn“, bestaar af Museumsdirektør, Doktor Møllerup som Formand, og saa vidt jeg erindrer, Arkitekterne Storck, Fenger og Gnudtzmann. Man maa jo med nogen Forundring spørge, om denne Kommission har været raadspurgt ved de Forandringer, som foretages paa Portaarnet paa Frederiksborg, og om den vil blive raadspurgt ved de Forandringer, der endnu maatte gøres ved Kronborg.

Jeg skal ikke paa et saa sent Tidspunkt føre disse Undersøgelser videre, jeg skal begrænse mig til at stille 3 Spørgsmaal til den højtærede Minister, 3 Spørgsmaal, hvis Besvarelse man sikkert vil lytte til i meget store Kredse her i Landet. Det første Spørgsmaal lyder saaledes: Hvorledes er den nævnte Kommissions Stilling til Ministeriet? Det andet er dette: Hvilken Indflydelse har Kommissionen paa Restaureringsbestemmelser? og det tredje: Agter Ministeriet at udstrække Kommissionens Virksomhed til andre Slotte end Kronborg?

Her har nu været Tale om Renaissance-slottet, men man kan ogsaa komme til monumentale Bygninger fra Gotiktiden, og til de Stilarter, som følge efter Renaissance, vi kunne ogsaa der risikere at træffe en Bygmester, der har et ganske bestemt Princip, han havde haget sig fast i, og saa gik hen og raserede det, der var af arkæologisk Værdi ved vore Bygningslevninger. Og lige over for en saadan Mulighed var det ganske betydningsfuldt, om man fik Kendskab til denne Instruks for dette særlige Arkitektsyn, som Ministeren dog maa have givet, og endvidere, at man fik nogen Garanti for, at Ministeriet, naar det fremtidig maatte foreslaa en Bevilling til Restaurering af vore monumentale Bygninger, vilde støtte sig til den af Ministeriet nedsatte Kommission. Det vilde jo være lidt besværligt, hvis man her i Tinget, hver Gang der kommer et Forslag til en Restaurering, først skal undersøge, om vi have at gøre med en enkelt Mands Principper, eller om vi have en Garanti ikke blot for den haandværksmæssige Del af Sagen, men ogsaa for den arkæologiske, altsaa for den kunstneriske og den historiske Side af Sagen, en Garanti for, at begge Sider af Sagen ere tilstrækkelig varetagne fra Ministeriets Side. For at undgaa, at dette skal gentage sig Gang efter Gang, at man bliver nødt til at stille saadanne Spørgsmaal til Ministeren, er det, at jeg vilde sætte megen Pris paa at faa disse Spørgsmaal besvarede. Det drejer sig altsaa om Instruksen og om, i hvilken Grad Ministeriet tænker at benytte sig af den nedsatte Kommission.

R. Claussen: Den ærede Ordfører gav en Redegørelse af, hvorfor Udvalget havde taget Forbehold over for Spørgsmaalet om en Udvidelse af Hovedbygninger og Spør m. v. paa Nykøbing—Falster Station. Jeg tror, at Udvalget har gjort rigtigt i at tage dette Forbehold. Jeg tror, at en indgaaende Undersøgelse vil vise, at den Be-